

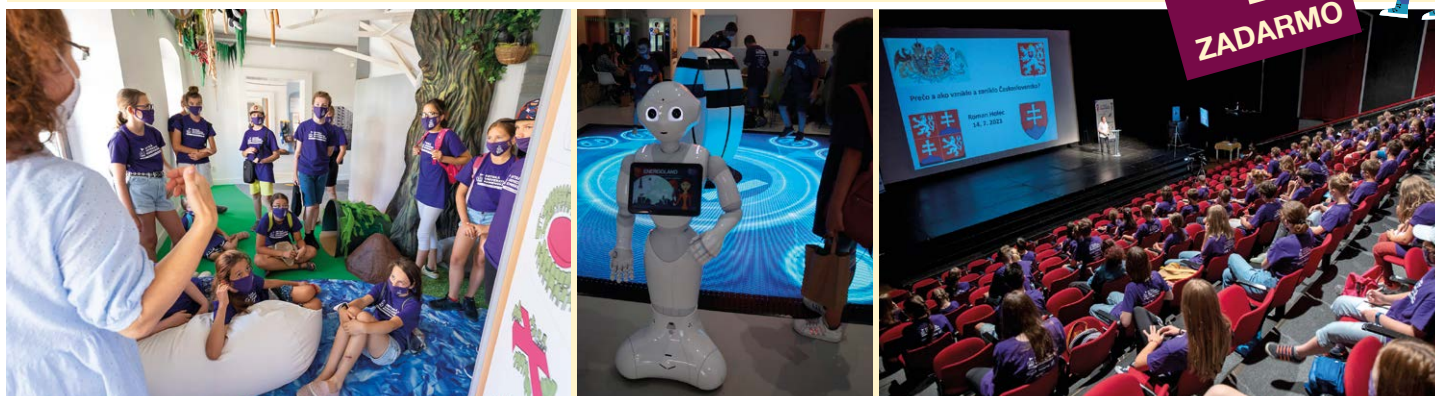

Foto: Peter Chvoštek

Milí priatelia a milé priateľky Detskej Univerzity Komenského,

zas a znova (a nie naposledy) sa otvárajú školské brány obľúbenej, ale netradičnej letnej Detskej Univerzity Komenského v Bratislave. Dvadsiaty ročník DUK-u je veľmi špecifický práve v tom ohľade, že ide o slávnostný výročný ročník. Predsa 20 rokov nie je vôbec málo. Ide o vskutku výnimočný projekt, ktorý inicioval riaditeľ popredného brati-

slavského Divadla Aréna Juraj Kukura v roku 2003, a odvtedy sa každoročne môžu zvedavé deti a tínedžeri od 9 do 14 rokov hlásiť a zúčastňovať sa na zaujímavých prednáškach renomovaných vysokoškolských odborníkov a odborníčok nielen z celého Slovenska, ale i zo zahraničia. Skrátka bez nich by DUK nebol tým správnym DUK-om.

Ako editori Novín DUK vám želáme nielen veľa síl do horúcich letných dní, ale aj veľa spoločných vedomostných dobrodružstiev, nových a dlhotrvajúcich priateľstiev, nezabudnuteľných prednášok, sprievodných workshopov i zábavných exkurzií, ale aj potrebného oddychu. Z celého srdca veríme, že DUK vás naučí plávať

Príhovor

v takzvaných neprebádaných vodách, v ktorých ešte pociťujete isté rezervy.

Dúfame, že si všetci odnesiete len tie najlepšie skúsenosti! Sila je v jednote, preto sa nebojte. Tak hor sa do dvojmesačného objavovania!

editori Novín DUK

V minulom roku sa na DUK stalo... / Úvodná prednáška DUK 2022: Prečo musíme podporovať kultúru a umenie? / Čo nás čaká teraz? / Pre všetkých, ktorí z celej duše zbožňujú filmy! / Tour de France: Netradične v Dánsku / Historický moment

Srdečne vás zdravím milé študentky, milí študenti DUK,

volám sa Dominika a pochádzam z maľebnej Bratislavy. Žijem tu celých 23 rokov a vyzerá to tak, že ešte nejakú chvíľu budem. Aktuálne študujem na Vysokej škole múzických umení v Bratislave na Katedre divadelných štúdií – čo v preklade znamená, že sa venujem teatrologii. Avšak za krátky čas bude mať moja vysokoškolská púť svoj koniec, pretože už ukončujem prvý magisterský ročník. Čaká ma teda ešte jeden posledný rok na mojej milovanej Alma mater. Ten čas naozaj neúprosne rýchlo beží, je to veru silný a nerovný protivník. Preto si užívajte každú možnú chvíľu, verte mi, nebude to ľutovať. Priznám sa, na jednej strane

*Dominika Horváthová,
editorka Novín DUK*

Milé študentky, milí študenti DUK,

Nechcem vás zaťažovať so svojimi traktátmi, ale predsa. Pochádzam z Bratislavy, takže od malička som inklinoval ku kultúre, najmä k divadlu a tancu. Určite, v našom hlavnom meste je kultúrny život vnímaný diametrálne odlišne než napríklad v malej dedinke. Všetky lockdowny a opatrenia nám ukázali, že umenie a kultúra sú veľmi dôležité pre naše životy. Veď si len predstavme, aké by to bolo byť zatvorený medzi štyrmi stenami bez Netflixu, kníh, spoločenských hier, youtubových kanálov alebo televízie. KULTÚRA nám všetkým pomohla prekonať toto ťažké obdobie. Ako poďakovanie za pomoc, zamestnanci pracujúci v kultúre a umení dostali iba HATE. Toľko žľče, čo sa šírilo na interne-

tových diskusiách bolo až nevidané. Lenže sa naskytá otázka: KOHO TO JE VINA? Bežný konzument vidí iba celebrity, showbiznis a party život. Samozrejme, je to hrstka ľudí, ktorí sú na očiach širokej verejnosti, ale koľko je tých, ktorých nevidno alebo ich len nechcú vidieť? Každý jeden technický pracovník je nesmierne dôležitý, a počas pandémie veľa z nich odišlo pracovať do obchodov vykladať tovar, ako ich posielali hejteri. Mnohí z nich sa už do kreatívneho odvetvia nechcú vrátiť, lebo svoju finančnú istotu našli inde. Ja však verím, že tí ľudia sa vrátia, a obyvatelia Slovenska si uvedomia, že kultúra a umenie je tu pre nich a pomáha im preklenúť všetky ťažké životné obdobia. Túto moju úvahu pre vás zakončím citátom českého komika Jána Wericha: „Umenie je

vám veľmi závidím milé študentky a milí študenti DUK, a zároveň na druhej strane vás aj veľmi obdivujem. Máte chuť posúvať sa vpred a poznávať nepoznané aj počas letných oddychových prázdnin. Ak by som vám mala trochu bližšie priblížiť moju „maličkosť“, tak asi nemôžem nespomenúť tú zásadnú skutočnosť, že som milovníčka všetkých možných druhov umenia (a zvierat) a môj diapazón záujmu nie je nijako oklieštený – od hudby, fotografie, literatúry, cez maliarstvo, sochárstvo, až po ťažšie uchopiteľné súčasné umenie a v neposlednom rade divadlo, pre ktoré moje srdce tak horlivo horí. Tak hor sa do nových neprebádaných dobrodružstiev!

ako slnko, ktoré sa tiež nikomu nevťiera. Keď zatiahnete závesy a zavriete okienice, tak vám slnko do bytu nelezie, lenže je to vaša chyba, pane, že chcete žiť potme.“

Adam Nagy, editor Novín DUK

Ahojte,

moje meno je Michal a som súčasťou editorského tímu Novín DUK. Pochádzam z Bratislavy, prakticky z nej ani nevychádzam. Až na výnimky, pochopiteľne. Študujem na Vysokej škole múzických umení v Bratislave. Môj študijný odbor je zahalený rúskom tajomstva, málo ľudí ho pozná, málo ľudí si ho všima, preto o ňom kolujú všakové legendy. Študujem bábkarskú réžiu a dramaturgiu. Možno si niektorí z vás práve pri prevzatí tejto informácie ťukajú na čelo, ale áno. Bábkové divadlo je živý a stále sa rozvíjajúci fenomén. A dokonca sa dá aj študovať. Náš krásny odbor vyštudovalo mnoho svetoznámych osobností ako napríklad... no, nechajme to na inokedy. Okrem toho, že som budúci „perspektívny“ divadelník, mám ďalší zmysluplný koníček. Veľmi rád varím. Vášň pre varenie

na mňa sadla v rannom tínedžerskom veku a dodnes ma úspešne tlačí na pleciach. Varím všetko možné: od cestovín, cez guláše, rôzne mäsa až po špinavú bielizeň. Vlastným množstvom kuchárskych kníh, no recept na dobrý článok, úspešné štúdium, či dobre rozbehnutú kariéru som v nich nenašiel... Čo však nenájdeme v kuchárskych knihách, si môžeme aspoň navzájom zaželať. Milé študentky a milí študenti Detskej Univerzity Komenského, želim vám všetkým krásne strávený čas na tomto podujatí plnom inšpiratívnych prednášok, workshopov a exkurzií, samé dobré články, veľa úspechov vo vašom osobnom rozvoji, úspešnú kariéru po opustení školských lavíc, a teraz to najdôležitejšie: nádherné leto plné dobrodružstiev a bezbrehej zábavy! DUKu zdar!

Michal Onduš, editor Novín DUK

Posledná prednáška DUK 2021: Prečo potrebujeme elektróny, aby sme zobrazili veľmi malé veci?

Už od roku 2017 pôsobí etablovaný odborník Stephan Rauschenbach ako profesor fyzikálnej chémie na najstaršej britskej univerzite – University of Oxford. Dr. Rauschenbach uzatváral svojou nesmierne podnetnou prednáškou 19. ročník Detskej Univerzity Komenského. Usiloval sa odpovedať na jednu veľmi zásadnú otázku: Prečo potrebujeme elektróny, aby sme zobrazili veľmi malé veci?

Vedeli ste, že existuje nemalý rozdiel medzi videním a zobrazovaním? Napríklad, ak sa lepšie zamyslíme, tak všetko to „videnie“ sa odohráva nielen v ľudskom mozgu – my predsa svoje sny „vidíme“ aj keď len snívame, podobne ako zvieratá. Avšak skôr ako nad fungovaním ľudského či zvieracieho mozgu sa snažil Dr. Rauschenbach zamyslieť nad takzvaným zobrazovacím procesom. Je známe, že atómy, protóny a elektróny sú tak malé, že ich nedokážeme vidieť holým okom. Na to slúžia rôznorodé druhy mikroskopov. Vďaka alternatívnej možnosti svetelného zdroja – elektrónového mikroskopu – dokážeme vidieť zväčšené obrázky, detaily počítačových čipov, rady atómov a pod. Elektrónové mikroskopy sú pre nás veľmi dôležité. Obrovským prínosom sú predovšetkým pre oblasť biológie. Dokážu totiž identifikovať zložky buniek a „odkryť“ ich celkovú štruktúru.

Dominika Horváthová, editorka Novín DUK

V minulom roku sa na DUK stalo...

V minulom covidom poznačenom roku znamenalo leto istý závan slobody. Boli to tri mesiace, ktoré nás vrátili späť do reality každodenných radostí a starostí. Samozrejme ani Detská univerzita Komenského nezanevrela na malých akademikoch, preto napriek všetkým okolnostiam otvorila svoje brány.

Celá krajina žila vtedy pandémie, čo môžeme považovať aj za test kultúrnosti národa. To, či sme zadanie splnili alebo nie nechám na každého individuálnom posúdení, ale práve na to sa zamerali aj témy niektorých prednášok. DUK prvou prednáškou otvoril pán minister zahraničných vecí Ivan Korčok, ktorý hovoril

o kultúrnosti a kultúre ako o prostriedku slovenskej diplomacie. Na neho nadviazal aj pán profesor Martin Huba, herec,

dlhoročný člen Slovenského národného divadla, ktorý prednášal o dôležitosti kultúry v našich každodenných životoch. Nezaostávali ani vedecké témy, ktoré riešili očkovanie ako jedno z účinných riešení proti vírusu Covid-19.

Okrem prednášok bol aj bohatý program workshopov, ktoré študentov a študentky DUK zaviedli do sveta praktických vedomostí a zručností. Každý si našiel svoj okruh záujmu, či to bola exkurzia v televízii TA3, kde si mohli vyskúšať špecifickú pozíciu moderátorov a moderátoriek, v prírode, kde mohli spoznávať faunu a flóru, alebo cesta do neďalekej Danubiany. Ale to bolo minulý rok. Otázkou však zostáva, čo nás čaká toto leto?

Adam Nagy, editor Novín DUK

Úvodná prednáška DUK 2022: Prečo musíme podporovať kultúru a umenie?

Foto: internet

Doc. Mgr. art. Svetlana Waradzinová, vedúca odboru kultúry Bratislavského samosprávneho kraja (BSK) je významná predstaviteľka strednej generácie divadelných dramaturgov a manažérov, absolventka divadelnej dramaturgie na Divadelnej fakulte VŠMU a postgraduálneho štúdia manažmen-

tu umenia a kultúrnej politiky na Goldsmiths London University vo Veľkej Británii. Venuje sa tradičným divadelným projektom, alternatívnym divadelným formám, autorským projektom a výskumným projektom kultúrnej politiky a administrácie umenia. Je autorkou a spoluautorkou niekoľkých projektov manažmentu kultúry a koncepcií marketingových stratégií pre rôzne slovenské kultúrne inštitúcie, orientujúcich sa na audience development, kultúrne a kreatívne odvetvia a prepojenia umenia a vzdelávania.

Doc. Svetlana Waradzinová otvára tohtoročnú Detskú Univerzitu Komenského svojou prednáškou, ktorá nesie nesmierne dôležitý názov: *Prečo musíme podporovať kultúru a umenie?*

-red-

Prezidentka Zuzana Čaputová

Sme všetci veľmi poctení a šťastní, že záštitu nad tohtoročným jubilejným 20. ročníkom populárnej Detskej Univerzity Komenského (DUK) prevzala jedna výnimočná osobnosť – tou je súčasná prezidentka Slovenskej Republiky Zuzana Čaputová, ktorá v roku 2019 nahradila ako prvá žena svojho mužského predchodcu Andreja Kisku.

Prezidentka Zuzana Čaputová pôsobila pred kandidatúrou ako čínorodá právnička, advokátka a nemenej i ako občianska aktivistka. Ešte raz vám ďakujeme!

-red-

Foto: archív DUK

Čo nás čaká teraz?

Jubilejný dvadsiaty ročník Detskej Univerzity Komenského je tu a vás čaká

mimoriadne bohatý a nemenej zaujímavý program naprieč celým spektrom záujmov. Ten sa, ako už iste viete, skladá z troch častí: z rôznorodých prednášok,

workshopov a exkurzií. Dozviete sa množstvo informácií o kultúre, o umení, o médiách, o dramatickej, ale aj rozhlasovej tvorbe. Ďalej na Vás budú vplývať poznatky zo sveta botaniky, fyziológie, fyziky či dokonca i astronómie. Na sucho nezostanú ani záujemcovia a záujemkyne o zaujímavosti z prostredia bankovníctva, z IT technológií, z dopravy, z logistiky a dokonca aj z tajomného a vzrušujúceho prostredia Ozbrojených síl Slovenskej republiky. Štúdiu zdar!

Michal Onduš,
editor Novín DUK

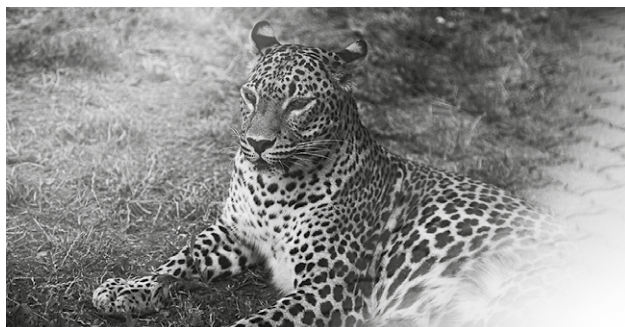
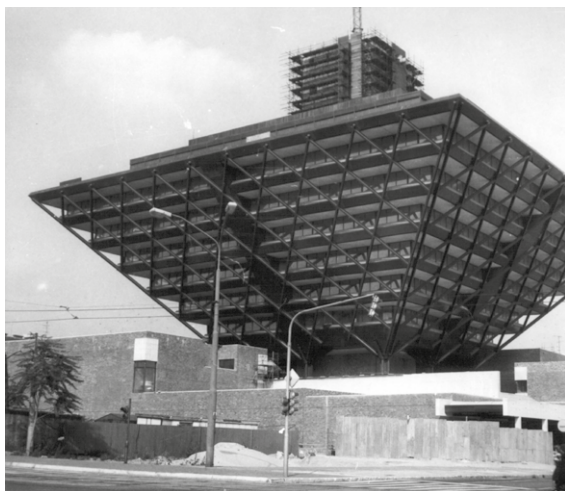

Foto: internet

Foto: internet

Dobrodružný výlet do známej bratislavskej pyramídy

Študenti a študentky DUK zavítajú už 12. júla na workshop spojený s komentovanou prehliadkou do veľmi podivuhodnej budovy Slovenského rozhlasu. Tento osemdesiat metrov vysoký architektonický unikát je známy predovšetkým pre svoj tvar obrátenej pyramídy. Autormi tohto oceľového gigantu sú Štefan Svetko, Štefan Ďurkovič a Barnabáš Kissling. A práve tu, v známej bratislavskej pyramíde sídliacej na Mýtnej ulici, si budú môcť študenti a študentky DUK vy-

skúšať prácu s mikrofónom, ale aj to, aké je to byť rozhlasovým režisérom, dramaturgom, hercom alebo i zvukárom. Vďaka Rádiu Regina Západ sa výletníci a výletničky dozvedia históriu celej budovy, ale i dôležité fakty o práci v rozhlase.

A ako sa najlepšie učí? No predsa tak, keď sa môžete o danej problematike nielen rozprávať, ale ju rovno aj vykonávať.

Dominika Horváthová,
editorka Novín DUK

Pre všetkých, ktorí z celej duše zbožňujú filmy... Máme štyri tituly, ktoré by ste určite mali vidieť!

Izraelský režisér Ari Folman, držiteľ Zlatého glóbusu, sa vracia s ďalším animovaným filmom s názvom *Kde je Anna Franková*, adaptáciou medzinárodne obľúbenej klasiky – *Denník Anny Frankovej*. Je historickým faktom, že mladá Anna svoj denník písala pre imaginárnu kamarátku Kitty. Ona jedného dňa ožije v súčasnosti v Amsterdame a vydá sa na cestu hľadať Annu. Je

Treba o tom hovoriť aj s deťmi

presvedčená, že musí žiť, lebo aj ona ožila. Vracia sa časom a sleduje zverstvá nacistického režimu, až kým Annu neodprevadí na druhú stranu. Je to nesmierne dôležitý príbeh a zverstvách jednej ideológie, čo sa už nikdy nemôže opakovať! Prosím, bežte si to pozrieť a poučte sa chýb z minulosti! Priateľstvo je silnejšie než nenávisť!

-red-

Marveláci,
pripravte sa!

Najväčší filmový gigant Marvel si na toto leto pripravil ďalšiu skladačku do MCU. Nie je to nič iné ako *Thor: Love and Thunder*, čo je v poradí štvrtý film venovaný nestárnúcemu bohu bleskov. Premiéra sa blíži, chystajte sa 07. 07. 2022 tento film prichádza do kín a to dvojnásobnej nádielke, lebo dobre viete, že multiverzum je otvorené. Podobne ako predošlý film, aj tento reží-

roval Taika Waititi, takže sa môžeme tešiť na pastelový svet a skvelý humor, ktorý naruší Gorr, zabijak bohov. A viete, čo je najlepšie? Režisér sľubuje, že to bude najlepší zloduch za posledné roky, takže konečne náš hrdina bude mať proti sebe protivníka, ako bol napríklad Thanos. Podľa vás už dosiahne Thor svoj vnútorný pokoj alebo nie?

-red-

Po prvýkrát!

Celkovo sa slovenský filmový priemysel začal „prebúdzat“ a kvalitatívne „kvitnúť“, a obzvlášť ten animovaný. Tak máme za sebou animované seriály, ktoré majú úspech ako *Mimi a Liza* alebo *Websterovci*. Lenže teraz sa slovenský tvorcovia pokúsili o jedinečný unikát. Priblížiť sa technicky známym svetovým gigantom ako je Disney alebo Pixar. Vytvorili svoj prvý celovečerný animovaný film založený na moderných technológiách. Rozprávka *Tvojazem* je o chlapcovi menom Riki, ktorý sa vydá na putovanie do Tvojazem. Počuje núdzový signál, ktorý vydáva zlatý kameň. Dostane sa do krajiny, kde veda a príroda dokážu spoločne existovať. Stretáva sa robotmi, hovoriacimi opicami alebo aj s havranmi. Jeho cieľom je dostať zlatý kameň späť do svojho hniezda, lebo je to jediná cesta domov. Ak sa chcete dozvedieť, ako to dopadne, tak hor sa do kina!

-red-

Prečo si ľudia ešte stále myslia, že je zlé byť iný?

The Greatest Showman je príjemný film pre celú rodinu. Film hovorí o tom, že svet je pestrofarebný. Každý z nás je iný, ale

všetci máme jedno spoločné, a tým spojitkom je ľudskosť. Tvorcovia filmu sa snažia svojim divákom a diváčkam priblížiť inakosť cez fyzické nedostatky. *The Greatest Showman* ďalej rieši aj otázku úspechu a slávy. Dôležitým odkazom filmového tímu je, že spomenutý úspech býva zväčša v živote veľmi kolísavý. Hlavná postava príbehu – Phineas Taylor (Hugh Jackman) z cirkusu vybudoval novodobú, úspešnú a komerčnú zábavu pre vysokú spoločnosť. Sláva mu rýchlo vstúpila do hlavy a musel zaplatiť vysokú daň – nechala ho jeho manželka s deťmi. Phineas tak stál pred nemalou dilemou, sláva alebo rodina.

Film otvára mnoho zásadných otázok, ktoré sú doplnené o kvalitné piesne. Vedeli ste, že práve hudobná zložka bola nominovaná aj na Ceny Akadémie?

-red-

Netradične v Dánsku

Aj športový život napreduje, a keď budete čítať tento článok, tak najväčší cyklistický sviatok bude v plnom prúde. Od 1. do 24. júla prebieha najväčšie podujatie profesionálnej cyklistiky, Tour de France. Už 109. ročník! Tento rok je mimoriadny, lebo prvé tri etapy športovci absolvujú v Dánsku. V krajine, kde štatisticky každý druhý obyvateľ má svoj vlastný bicykel a používa ho ako dopravný prostriedok namiesto auta. Záver sa tradične bude konať v Paríži.

Tour de France sa začala tradične predstavovaním jednotlivých tímov. Najpočetnejší zástup majú Francúzi, Belgičania a Taliani, ale najväčší aplauz samozrejme získali miestni športovci. Na štartovaciu čiaru sa postaví aj minuloročný šampión žltého dresu pre celkového víťaza Slovinci Tadej Pogačar, ktorý určite bude chcieť svoj titul obhájiť. Na štarte nebude chýbať ani rodák zo Žiliny, Peter Sagan, ktorý zabojuje o ôsmy zelený dres pre lídra bodovacej súťaže.

-red-

Historický moment na MS vo futbale

Aj tento rok v *Novinách DUK* prinášame svojim čitateľom a čitateľkám novinky zo športového sveta. Ale aby sme zavítali aj na domácu pôdu, tak naša Slovenská futbalová reprezentácia do 19 rokov sa dostala na budúcoročné Majstrovstvá sveta vo futbale hráčov do 20 rokov v Indonézii. Gratulujeme! Na domácich majstrovstvách Európy zdolali silne favorizované Rakúsko a vybojovali si svoju účasť. Je známe, že ide o historicky druhú príležitosť zabojsť o titul. Naposledy sa to podarilo generácii Filipa Šeba a Juraja Halená. Držíme vám palce, chalani!

-red-

Foto: futbalsfz.sk/Roman Ferstl

HLAVNÍ PARTNERI DUK

Metrostav Slovakia a.s.

SIEMENS

SIEMENS
Healthineers

PARTNER DUK ONLINE

DATALAN

SPOLUORGANIZÁTORI WORKSHOPOV DUK

ORGANIZÁTORI DUK

PARTNERI DUK

Najlepšie domáce potraviny

Nadačný fond Slovenských elektrární v Nodáci Poriš

ZRIAĐOVATEĽ DIVADLA ARÉNA

PROJEKT FINANČNE PODPORILO

MEDIÁLNI PARTNERI DUK

Vydáva: Združenie Maxa Reinhardta, Čajakova 1, 811 05 Bratislava. **Editori:** Dominika Horváthová, Adam Nagy, Michal Onduš.

Redakcia: Kristína Toporová, Hanka Halámková, Dominik Daniel Machel, Andrea Šprochová, Salome Bockayová, Matej Ivan, Stela Kordošová.

Grafická úprava: Commercium s.r.o.